

SOSYAL YARDIM ALANLARIN HAKLARI, SORUMLULUKLARI VE GERIYE ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Türkçe çevirisi hakkında bilgiler: Yapılan bu çeviri hakkında bir şüphe ortaya çıkması halinde, almanca ve fransızca yazılan orijinal versiyonları geçerlidir.

Güncelleme nisan 2017

1. En Önemli Hukuki Dayanaklar / Principales bases légales

- Constitution fédérale (RS 101) / <<Federal Anayasa>>
- Code pénal suisse (CP) du 21 décembre 1937 (RS 311.0) / <<İsviçre Ceza Yasası>>
- Loi fédérale sur la compétence en matière d'assistance des personnes dans le besoin (LAS) du 24 juin 1977 (RS 851.1) / <<Yardıma muhtaç olan kişiler (LAS) için sorumlu makamlarla ilgili Federal Yasa>>
- Loi cantonale sur l'intégration et l'aide sociale (LIAS) du 29 mars 1996 (RSV 850.1) / <<Uyum katılım ve sosyal yardım üzerine kantonal yasa>>
- Règlement d'exécution de la loi cantonale sur l'intégration et l'aide sociale (RELIAS) du 7 décembre 2011 (RSV 850.100) / <<Uyum katılım ve sosyal yardım üzerine kantonal yasaya göre uygulayıcı makamlar>>
- Loi cantonale sur la procédure et la juridiction administratives (LPJA), du 6 octobre 1976 (RSV 172.6) / <<İdari Yasası Usulleri ve Uygulanması üzerine kantonal yasa >>
- Directives du Département en charge des affaires sociales (www.vs.ch/web/sas) / <<Sosyal İşler Dairesi tarafından yayınlanan yönergeler>>
- Recommandations de la Conférence suisse des institutions d'action sociale (CSIAS) (www.csias.ch), à titre subsidiaire / <<İsviçre Sosyal Yardım Konferansı İlkeleri (desdekleme doğrultusunda)>>

2. Sosyal Yardım Alanın/Dilekçeyle Başvuranın Temel Hakları

- 2.1 *Asgari geçim hakkı / Droit au minimum vital* (art. 12 Constitution fédérale, 1 LIAS, 1 et 8ss RELIAS)
 - Her kişi kendi gelirleri ile geçimini yeterli derecede sağlayamadığı zaman, sosyal (art. 12 Constitution fédérale) yardım hizmeti alma hakkına sahiptir. Borçlar bu yardım hizmetinin hesaplanmasında geçerli değildir.
 - <<Sosyal yardım ve uyum sağlamadaki uygulama yönetmenliği (RELIAS, art. 8-13) >> şu kişiler için özel kuralları belirler (genç yetişkinler, eğitim alan kişiler, serbest çalışanlar, taşınır veya taşınmaz mal sahipleri, kısa süreli oturma izni sahipleri L, oturma izni olmayan kişiler)
- 2.2 *Sosyal Yardıma Dilekçeyle Başvurmak / Demande d'aide sociale* (art. 12 LIAS, 28ss RELIAS)
 - Başvuru Dilekçesi kişinin kendisi veya onun vekili tarafından sunulabilir.
 - Oturmuş olduğu Belediyenin Sosyal Yardım Kurumuna (Kişinin gerçekden yaşadığı yer) veya Tıp Merkezine (CMS) sözlü veya yazılı olarak bildirmelidir
- 2.3 *Verilen Bir Kararın İlgili Kişiye Bildirilmesi / Droit d'obtenir une décision* (art. 4 et 13 LIAS, 31s RELIAS, 29 LPJA)
 - Sosyal yardım ile ilgili kararların çıkarılmasında Belediye sorumludur. Ancak, bu görevi CMS tarafından yapılmasını isteyebilir (art. 4 LIAS).
 - Tüm Belediye kararnamelerin (sosyal yardım alma hakkı, temel bütçedeki değişiklikler, bir hak talebinin iptali, bir desdek miktarının geri ödenmesi, vb.) sebeplerini açıklar ve itiraz etme sürelerini belirleyerek ilgili kişiye bildirir.
 - Başvurunun alındığı tarihten sonra, bu karara karşı **30 gün** içinde itiraz edilebilir. Karar, yardımın verilip verilmeyeceğini ve ne miktarda olduğunu açıklar. Bir bütçe hazırlandıysa, bu ektedir.
 - Belediye, kişinin kesin talebi üzeine, yardım dilekçesini aldıktan sonra **beş gün** içinde nihayi bir kararı bekleyerek, acil önlemler için bir karar çıkarır.

2.4 İtiraz Etme Hakkı / Droit de recours (art. 14 LIAS, 33 RELIAS, 5, 34 et 41ss LPJA)

- Belediyenin kararından etkilenen kişi, şu makama (« Conseil d'Etat, Palais du Gouvernement, 1950 Sion ») verilen bu karara karşı itiraz edebilir. Kişi bu itirazı, imza atılmış bir mektup aracılığı ile yapabilir. Hangi karara karşı itiraz ettiğini ve itiraz sebebini belirtmelidir. Kişi acil tedbirlerin alınmasını isteyebilir.
- Kişi, kararı alış tarihinden itibaren 30 gün içinde bu karara karşı itiraz edebilir. Belediye, yasal süre içerisinde bir karar çıkarmamışsa (siehe Punkt 2.3), bu sessiz sedasız bir ret kararıyla eşittir. (art. 5 LPJA). Böyle bir durumda, kişi makul bir süre içerisinde „yasal reddetme“ (ihkaki hakdan istinkaf) konusunda şikayet edebilir.
Sosyal İşler Bürosu, Avenue de la Gare 23, 1950 Sion, belediye kararlarına karşı yapılan itirazlarla görevlendirilmiştir.

2.5 Dosya İnceleme Hakkı ve Hukuki Dinlenme/ Droit de consulter son dossier et d'être entendu (art. 19 et 25 LPJA)

- İlgili kişi, dilekçe ile başvurarak sosyal yardım dosyasını inceleme hakkına sahiptir.
- İlgili kişi verilen kararların tüm noktalarında kendini ifade edebilir.
- İlgili kişi, imzaladığı belgelerin birer kopyasını alma hakkına sahiptir.

2.6 Sosyal Yardım Almaya Başlama Hakkı / Début du droit à l'aide sociale (art. 15s RELIAS)

- İlgili kişi, yardım almaya hakkı varsa, bu yardım alma, dilekçesinin başvurulduğu tarihte başlar (bakınız Madde 2.2).
- Başvuru, ay süresi içerisinde yapılmışsa, o zaman paya göre ödeme yapılır (gün sayısına göre). Diğer taraftan eğer kira henüz ödenmemişse, belediye ilk ayın tüm kirasını üstlenebilir.
- Belediye, kişiye, ödenek ve mali desteğin miktarının (mali, kişisel, sağlık ve sosyal durum) incelenmesi için gerekli belgelerin sunulması için bir süre belirler (bakınız Madde 3.2).
- Bazı belgelerin 30 gün içerisinde kararname verilebilmesi için, makul bir şekilde talep edilememesi halinde, belediye sahip olduğu belgeler doğrultusunda geçici destek olma konusunda karar verebilir.
- Kişi, bilgileri/belgeleri belirtilen süre içinde inandırıcı bir sebep olmaksızın vermezse ve bu nedenle, kararname kabulü için belirlenen süre içinde ihtiyaç tesbit edilemiyorsa, belediye geçici olarak sosyal yardım vermeyi reddedebilir. Kişi daha sonraki bir tarihte bu bilgileri/belgeleri sunarsa, yardımcı talep başvuru tarihinden sonra incelenir ve geçmişte sunulan yardım dilekçesi geçersizdir.

2.7 Sosyal Yardım Havalesi / Versement de l'aide sociale (art. 16 RELIAS)

- Kişi, aynı ayın ilk günlerine sosyal yardım alma hakkına sahiptir. Duruma bağlı olarak sosyal yardım taksitle'de ödenebilir.
- Sosyal Yardım Makamı bazı hesapları alacaklılara doğrudan (örneğin, kira, tıbbi masraflar, mali sorumluluk ev sigorta primlerini) ödeyebilir.

3. Sosyal Yardım Alanın/Dilekçeyi Veren En Önemli Görevleri

3.1 İlgili kişi kendine yardımcı olamıyorsa ve yardım alabileceği üçüncü bir yer bulunamaması halinde, sosyal yardım sağlanır / Subsidiarité de l'aide sociale (art. 2 et 19a al. 3 LIAS, 1s et 43 RELIAS)

- Sosyal Yardım, diğer tüm gelir kaynakları ve varlıklara bağlıdır.
- Kişi, kendisinin gelir (aylık, sosyal- ya da özel sigorta, bakım yardımı, aile yardımı, akrabaların desteği, miras vb.) kazanması için tüm tedbirleri almak zorundadır. Ve yapılabilmesi mümkün olan her işi kabul etmek zorundadır. İş kabul etmezse veya mal varlığını satarsa, belediye kişinin verdiği veya sattığı miktara karşılık oluşan varsayımsal gelir, bütçe (gerekirse birkaç ay boyunca) hesaplamasında göz önünde bulundurulur. Orantılık ilkesine uyulmalıdır.
- Kişi mülkün sahibi ise, sosyal yardımın geri ödenmesini garantilemek için, ipotek'de yapılacak olan kaydı kabul etmesi gerekir.

3.2 Bilgi- ve Bilgilendirme Yükümlülüğü / Obligation de fournir des renseignements et informations (art. 12 LIAS, 24 et 29s RELIAS)

- Sosyal Yardım başvurusu yapan kişi yardıma ihtiyacı olduğunu kanıtlaması gerekir ve bundan dolayı, kendisinin mali durumunu ayrıntılı bir şekilde (gelir, mülk, mülkiyet vb.) açıkça bildirmesi gerekir. Mesleki sosyal, kişisel (özellikle aynı evde yaşayan herkesi, isimleriyle bildirerek) ve sağlık durumu hakkında (gerekirse doktor raporu ile birlikte) bilgi vermesi gerekir.
- Bilgiler Sosyal Hizmet Kurumun belirtmiş olduğu süre içerisinde verilmelidir. (bakınız Madde 2.6), ve aynı evde oturduğunuz (veya hayat arkadaşınız) ailenin tüm aile bireyleri, ayrıca bakımı gerekli olan çocuklar hatta başka bir yerde yaşayan çocuklarda.
- Sosyal Yardım alan kişi tüm değişiklikleri Sosyal Yardım Makamlarına bildirmelidir. Eğer bunu yapmazsa ve belediye bu yardım hakkında şüphelenirse, geçici olarak yardımın yapılmamasına karar verebilir ve istenilen bilgilerin/belgelerin sunulması için belirli bir süre belirler.

3.3 Yeniden Uyum Sağlamaya Katılım / Collaboration à la réinsertion (art. 11 LIAS, 18ss RELIAS)

- Yardım alan kişi mali bağımsızlığını ve topluma yeniden uyum sağlayabilmesi için, ondan uygun bir şekilde istenilen gerekli olabilecek tüm önlemleri almak zorundadır.
- Kişi bağımsızlığını kazanabilmesi için özellikle sosyal sigortalarla (Maluliyet Sigortası AI, İşsizlik Sigortası AC, Kaza Sigortası SUVA, vb.) ve özel sigortalarla, ona yardımcı olan makamlarla, ve organlarla işbirliği yapmalı, ve kendisine önerilen çeşitli tedbirleri kabul etmelidir. Kişi tamamen veya kısmen çalışabilir durumda ise, işsizlik sigortasına iş arayan kişi olarak (Mevcut hakkı olan günlük para sigortasından bağımsız olarak) kayıt yaptırmalıdır. Bölgesel İş Bulma Merkezi ORP danışmanı tarafından denetlenmeli ve ona iş aradığına dair belgeleri sunmalıdır.

3.4 Konut (Daire)

- Belediyeler yardım alan kişinin oturmuş olduğu yeri düzenli olarak değerlendirerekten, ortalama kira oranını hesaplarlar. Yardım alanın isteği üzerine bu bilgi ona bildirilir. Kira yüksekse o zaman belediye yardım alan kişiye yazılı olarak bildirir ve taşınması için uygun bir süre belirler.
- Kişi, kendisine bildirilmiş süre dolduktan sonra, taşınmayı redderse ya da kirası uygun bir konut aradığını ispat edemese, belediye tespit edilmiş ortalama kira oranını aşan kısmını, kabul etmeyi reddedebilir.
- Kişi, kira bedelini kendisi öderse, sosyal yardım makamına aylık ödemiş olduğu kirayı belgelemelidir.

3.5 Sosyal Yardımların Geri Ödenmesi / Remboursement de l'aide sociale (art. 21ss LIAS, 48ss RELIAS)

- Erginlik yaşına geldikten sonra, sosyal yardım alan herkes, özellikle, Federal Kanun Borç Tahsil ve İflas kanunu (LP) doğrultusunda, yeni bir servet kazanması halinde, bunu faizsiz olarak ödemeyi yapmakla yükümlüdür. Herhangi bir haksız yere alınan miktarlar her zaman faizle geriye ödenecektir.
- Geri ödeme talebi son yapılan maddi yardımdan yirmi yıl sonra, zaman aşımına uğrar. Belediye ve yardım alan kişi, geri ödeme düzenlemeleri hakkında anlayamazlarsa, belediye resmen bir karar çıkarır, bu kararı sosyal yardım alan kişi, danışmaya başvuruktan itiraz edebilir. (bakınız Madde 2.4).
- Eğer dosya henüz erginlik yaşına ulaşmamış kişinin adına, veya bu kişi genc ise, o zaman onun temel meslek eğitimin sonuna kadar, geriye ödeme yükümlüğü yoktur.
- Üçüncü taraf ya da sosyal ya da özel sigorta için avans olarak ödenen sosyal yardım durumunda, yardım alan kişi, yazılı olarak bildirerekten bu hakkından geri çekiler, bunu sosyal yardım makamı adına bildirmesi gerekir. Geriye ödeme süresi içerisinde yapılmış olan sosyal yardım tutarının geri ödenmesi gereklidir, bu hizmet alınır alınmaz ödenecektir. Sosyal yardım alan kişi alacağını sosyal makama devrettiği için, makamlar bu miktarı doğrudan sigorta şirketinden veya üçünü taraftan alırlar. Geriye dönük ödeme miktarı herşeye rağmen sosyal yardım alan kişiye ödenmişse, o bunu sosyal makamlara bildirmekle yükümlüdür. Ve bu borçlu olan meblağı derhal ödemekle yükümlüdür.

4. **Haksız Sosyal Yardım Alındığına Dair Kuşku / Soupçons d'obtention illicite de prestations d'aide sociale (art. 12 et 15b ss LIAS)**

- Kişi, bu yardımları haksız yere alıyor, almış veya almaya teşebbüs etmişse, ve bu nedenden dolayı gerekli kuşku sebepleri varsa, bu durumda sosyal yardım makamı kendi özel yetkililerini araştırma yapmaları için görevlendirir.
- Yardım alan kişi ve aile birliğinin tüm üyeleri kendilerinin bulunduğu yerde, uygun bir zaman süresi içinde, araştırma yapmakla görevlendirilen sosyal hizmet uzmanlarına ve müfettişlere, kendi evlerini, gerekirse araçlarını ve kendi çalışma alanlarına girebilmelerini sağlamalıdır.
- Soruşturma görevli olan kişilerin talebi üzerine, sosyal yardım alan kişi, gerçekleri tesbit etmek için gerekli olan tüm bilgileri vermek zorundadır. Bu yükümlülük, aynı zamanda İsviçre ceza kanununa göre (art. 110 al. 1 -2, Code pénal suisse) akrabaları ve aile üyeleri için de geçerlidir.
- İhlallerin kanıtlanması durumunda, sosyal yardım kuruluşları soruşturmanın sonucunu ilgili kişiye bildirir.
- Resmen kovuşturmak doğrultusundaki yasaların ihlal edilmesi durumunda, açıklama sorumluluğunu yapmak zorunda olan yetkili, bunu makamlara (savcılığa) bildirir. Diğer ihlaller durumunda sosyal yardım yetkilileri, kanunla öngörülen cezaları onaylar ve bunu sosyal yardımlaşma bürosuna bildirir.

5. **Yükümlülüğün İhmali Halindeki Cezalar**

5.1 İdari yaptırımlar/cezalar / Sanctions administratives (art. 19a ss LIAS)

- Kişi ihtiyaçlarının incelenmesi için gerekli ayrıntıları sağlamazsa, belediye geçici olarak müdahale etmeyi reddedebilir.
- Sosyal yardım alan kişi yasal yükümlülüklerinden birini yerine getiremiyorsa, kendisine karşı bir ceza (yaptırım) uygulanabilir.

- Cezalar (yaptırımlar) belediye tarafından (ya da CMS, Delegasyonda), yeterince sebeplendirerek yazılı olarak, sosyal yardım alan kişi için verilen kararın uygulanması için talimat verir. Bu karar alınan cezayı, süresini (ilgili aylara), sebeplerini ve beklenen davranışı belirler. Bu karara karşı danişmaya başvurarak itiraz edilebilir. (bakınız Madde 2.4)
- Üç tür ceza (yaptırım) uygulaması mümkündür:
 - 1) Yaşam için temel ihtiyacın kademeli olarak azaltılması:
 - Yaşam için temel ihtiyacın 15% azaltılması;
 - Sosyal yardımdan çıkarılması ve acil yardımın verilmesi: Yaşam için temel ihtiyaç aşağıdaki aylar için azaltıldı: Yetişken başına Fr. 500.- 12 yaşın altındaki çocuk başına Fr.300.- 12 yaşından küçük çocuk başına Fr. 220.-
 - Sosyal yardımdan çıkarılması ve acil yardımın verilmesi: Yaşam için temel ihtiyaç aşağıdaki günlük tutara düşürülür: Yetişken başına; Fr. 10.- ve çocuk başına; Fr.6.-
 - 2) Varsayımsal geliri dikkate almak;
 - 3) Hakkın tekrar kötüye kullanılması halinde sosyal yardımın kesilmesi.

5.2 Cezai yaptırımlar / Sanctions pénales (19d LIAS, 66a, 146 et 148a CP)

- Eğer Federal kanun ağır bir ceza görmüyorsa, yasaya uygun olmadan alınan sosyal hizmetler kanton kanununa göre Fr. 10'000.- para cezasına neden olabilir.
- Federal kanununa göre, yasaya uygun olmadan sosyal yardım hizmetlerini alan kişi, bir yıla kadar hapis cezası, veya para cezasına ve/veya dolandırıcılıktan beş yıla kadar hapis, veya para cezası verilebilir.
- Yardım alan kişi yabancıysa, sosyal yardımı dolandırdığı için veya yasa dışı olarak sosyal yardım hizmetlerinden faydalandığı için cezalandırılır. Hakim ayrıca beş ile onbeş yıl boyunca İsviçre'den sınır dışı edebilir.

Asağıdaki kişisel imzayla, imza sahibi/imza sahipleri belediyeye sosyal yardım alabilmek için dilekçeyle müracaat ettiklerini onaylar/lar:

.....

ve hakları, yükümlülükleri ile ilgili yukarıda belirtilen yasal hükümleri, özellikle de sosyal yardımın sadece kendi basına geçinme olanaklarının ve başka desdeklemeye olanaklarının gerçekleşemediği durum ve zamanlarda geçerli olduğu ilkesini anladığını, beyan eder (beyan ederler), ve sosyal yardım olarak verilen miktarların geriye ödenmesi yükümlülüğü (bakınız Madde 3.5) hakkındaki bilgilerin kendilerinin dikkatine sunulduğunu bildirirler.

(Soyadlar, Adlar ve İmzalar)

Dosya sahibi:

Eşi/Hayat Arkadaşı:

Reşit Çocuklar:

Yer ve Tarih :